

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

02 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Dumitru Mardari

Judecători – Galina Stratulat, Mariana Pitic

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Bălți – Elena Lisnic și partea vătămată Turculeț Evghenia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iunie 2021, în cauza penală privindu-l pe

***Turculeț Gheorghii XXXXX**, născut la XXXXX,
domiciliat în XXXXX,*

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 14.10.2015 – 29.09.2017
2. instanța de apel: 26.10.2017 – 20.06.2018
25.01.2019 – 03.06.2020
16.04.2021 – 14.06.2021
3. instanța de recurs: 23.08.2018 – 18.12.2018
19.11.2020 – 02.03.2021
10.08.2021 – 02.12.2021.

Asupra admisibilității în principiu a recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni din 29 septembrie 2017, Turculeț Gheorghii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 1 an.

S-a dispus încasarea de la inculpatul Turculeț Gheorghii în beneficiul Evgheniei Turculeț a sumei de 35 000 de lei cu titlu de prejudiciu material.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că la 30 mai 2011, Turculeț Gheorghii, urmărind scopul dobândirii în mod ilicit a bunurilor altei persoane,

prin înșelăciune și abuz de încredere, știind cu certitudine că casa de locuit situată în XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX, aparține părinților săi Evghenia și Victor Turculeț, care au procurat-o de la Zinaida Pastuhov, însă, nu au fost întocmite actele de vânzare-cumpărare, s-a deplasat personal la ultima și comunicându-i că s-a înțeles cu părinții săi să perfecteze actele casei pe numele său și căroro le-a achitat suma de 25 000 de lei, a convins-o să întocmească o procură pentru vânzarea casei pe numele Angelei Nichita, care a perfectat ilegal fără acordul proprietarilor un contract de vânzare-cumpărare a casei de locuit pe numele soției sale Elena Turculeț, cauzând astfel proprietarilor Evghenia și Victor Turculeț o daună materială considerabilă în sumă de 35 000 de lei.

Turculeț Gheorghii, prin acțiunile sale intenționate, a dobândit ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, prin ce a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal – escrocheria.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Tîmbur Sergiu în numele inculpatului Turculeț Gheorghii, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii imputate, pe faptul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor constitutive ale componenței de infracțiune.

În motivarea apelului, avocatul a invocat că instanța eronat a interpretat raporturile civile și a atribuit Evgheniei Turculeț și lui Victor Turculeț statutul de proprietari ai casei de locuit, deoarece aceștia nu au perfectat documentele, proprietarul legal al bunului imobil fiind Zinaida Pastuhov, care putea după bunul ei plac să administreze bunul ce îi aparține cu drept de proprietate.

De asemenea, avocatul a indicat că instanța nu a argumentat proveniența daunei considerabile în sumă de 35 000 de lei, ceea ce este inadmisibil la emiterea unei sentințe de condamnare în baza art. 190 alin. (2) Cod penal.

Mai mult, apelantul a susținut că instanța de fond a trecut cu vederea decizia Curții Supreme de Justiție din 09 aprilie 2014, care a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2013, prin care a fost respinsă acțiunea lui Victor Turculeț către Zinaida Pastuhov cu privire la anularea contractului de cumpărare-vânzare, reținând doar că instanța nu poate pune la baza pronunțării sentinței aceste două documente, or, decizia relevă faptul că toate acțiunile privind înstrăinarea bunului dat au fost legale: consimțământul proprietarului Zinaida Pastuhov de a înstrăina bunul, reprezentarea din partea Angelei Nichita care a participat la perfectarea documentelor ca reprezentant al proprietarului, însăși tranzacția întărită notarial, care demonstrează nevinovăția inculpatului.

Totodată, apărătorul a menționat dezacordul cu aprecierea probelor de către prima instanță, pronunțând o sentință de condamnare bazată doar pe presupuneri.

4. *Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 iunie 2018*, a fost respins apelul declarat de către Sergiu Tîmbur în numele inculpatului, cu menținerea sentinței.

5. În motivarea deciziei, instanța de apel a statuat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate.

Subsecvent, instanța de apel a indicat că, prima instanță corect a constatat că, inculpatul a comis fapta imputată, care corect a fost încadrată în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

6. Decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către avocatul Miroslav Căuș în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

7. *Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 decembrie 2018*, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Miroslav Căuș în numele inculpatului, fiind casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. Pentru a decide astfel, instanța de recurs a reținut că instanța de apel urma să stabilească cu certitudine cui îi aparține bunul imobil și la încasarea prejudiciului material să stabilească mărimea exactă a prejudiciului cauzat prin probele administrate.

De asemenea, instanța de recurs a menționat că motivarea deciziei contravine rechizitoriului, în care a fost indicat „care a perfectat ilegal fără acordul proprietarilor un contract de vânzare-cumpărare a casei de locuit”, astfel, instanța de apel, cât și instanța de fond, condamnăm inculpatul în baza rechizitoriului înaintat, confirmă că Evghenia și Victor Turculeț sunt proprietarii imobilului în cauză, pe când conform probelor administrate în cauza penală, aceștia nu au obținut dreptul de proprietate asupra imobilului situat în XXXXX.

Mai mult, conform deciziei Curții Supreme de Justiție din 09 aprilie 2014, care a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2013, a fost respinsă acțiunea lui Victor Turculeț către Zinaida Pastuhov cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare, or, acest fapt demonstrează că acțiunile privind înstrăinarea bunului au fost legale, iar, Evghenia și Victor Turculeț nu sunt proprietarii bunului în litigiu.

Astfel, instanța de apel în pct. 4.1 din deciziei îl condamnă pe inculpat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fără a-și motiva clar poziția, enumeră probele și fără o analiză amplă a acestora indică că „ansamblul de probe cercetate și examinate prezintă o situație clară și fără dubii a circumstanțelor de fapt”, or, simpla enumerare a probelor nu reprezintă o motivare în corespundere cu rigorile art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului.

În opinia Colegiului penal lărgit, instanța de apel, la fel ca și prima instanță, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele

reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 iunie 2020, a fost admis apelul declarat de avocatul Tîmbur Sergiu în numele inculpatului și a fost casată total sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni din 29 septembrie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

A fost achitat Turculeț Gheorghii, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

A fost respinsă cererea părții vătămate Turculeț Evghenia privind încasarea prejudiciului material în sumă de 35 000 de lei.

A fost anulată măsura preventivă ținerea în stare de arest în privința lui Turculeț Gheorghii.

10. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că, în urma evaluării integrale a probelor prezentate, există dubii rezonabile în ceea ce privește existența infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatului Turculeț Gheorghii conform acușării în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, după cum a fost adusă învinuirea și a constatat instanța de fond.

În aspectul dat, în afară de circumstanțele ce țin de întocmirea recipisei din anul 2002 privind imobilul în litigiu, martorul Pastuhov Zinaida a declarat clar, că în anul 2010 a fost dat acordul Evgheniei Turculeț la perfectarea documentelor pe imobilul în litigiu, că după aproximativ doi ani Turculeț Evghenia i-a cerut să ia casa de la inculpat și să le-o întoarcă lor, astfel că aceste declarații confirmă declarațiile lui Turculeț Evghenia și Victor că au dorit să dea casa fiului lor, au fost persoane de la oficiul cadastral și au efectuat măsurări, până la urmă fiind constatat că Pastuhov Zinaida a acționat în urma acordului lui Turculeț Evghenia.

Totodată, declarațiile Zinaidei Pastuhov combat declarațiile Evgheniei Turculeț Evghenia și ale lui Victor Turculeț, precum că nu au cunoscut despre vinderea imobilului, cu atât mai mult că, ultimii au confirmat faptul că au dorit să dea casa fiului și că au fost efectuate măsurări la imobilul în litigiu, măsurări despre care au cunoscut și nu au obiectat.

Temei de a pune la îndoială declarațiile martorului Pastuhov Zinaida nu s-a constatat, mai ales că ultima a dat declarații fiind preîntâmpinată despre răspunderea penală pentru darea de mărturii false, precum și sub jurământ, declarații care nici nu sunt negate de Turculeț Evghenia și Turculeț Victor.

În sensul dat, aceste declarații nu dovedesc că Turculeț Gheorghii a acționat prin escrocherie, fiind conforme cu declarațiile Zinaidei Pastuhov, astfel, nu pot servi ca probe în condamnarea inculpatului.

Iar, faptul că a fost perfectat contractul de vânzare-cumpărare pe Turculeț Elena, și nu pe Turculeț Gheorghii, după cum a fost înțelegerea cu condiție a părinților, în viziunea instanței de apel nu poate fi considerată ca escrocherie, ca infracțiune penală, din moment ce însăși Turculeț Evghenia a declarat că au dorit să dea casa fiului, cu condiția ca acesta să le construiască un sarai.

Analizând probele cercetate, instanța de apel a considerat că lipsesc probe ce ar stabili existența faptei infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatului, iar, faptul că ulterior s-au schimbat relațiile între părinți și fiu nu pot fi reținute ca comitere de infracțiune, fiind mai mult momente de ordin moral.

11. Decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu și partea vătămată Turculeț Evghenia.

12. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02 martie 2021, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către partea vătămată Turculeț Evghenia și a fost admis recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu, fiind casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

13. Colegiul penal lărgit a constatat că recursul declarat de către partea vătămată Turculeț Evghenia a fost declarat cu încălcarea prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, fiind depus peste termenul legal de 30 de zile.

Cu referire la recursul procurorului în Procuratura de Circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu, instanța de recurs a reținut că, deși în partea dispozitivă a deciziei este indicat temeiul de achitare și anume – nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, în partea descriptivă a deciziei, instanța de judecată indică concluzii din care rezultă și alte temeiuri de achitare, de rând cu cel indicat în dispozitiv.

Astfel, instanța de recurs a considerat că decizia instanței de apel conține concluzii divergente, fiind constatate în decizie concluzii cu temeiuri de achitare diferite: „nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”, „fapta nu a fost săvârșită de inculpat” și „fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii”, temeiuri prevăzute de art. 390 alin. (1) pct. 1), 2) și 3) Cod de procedură penală. Mai mult ca atât, Colegiul a reținut că, în situația în care se pronunță o hotărâre de achitare pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de către inculpat, poate atrage efectele juridice prevăzute la art. 396¹ Cod de procedură penală și anume la cererea procurorului, acestuia i se restituie dosarul penal pentru a relua urmărirea penală în vederea identificării făptuitorului infracțiunii.

Prin urmare, instanța de recurs a atestat că, menționarea concomitentă a 3 temeiuri de achitare care se exclud unul pe altul, în aceeași hotărâre judecătorească, este o eroare de procedură.

Totodată, Colegiul lărgit a constatat că la rejudecarea cauzei, în al doilea set de proceduri, instanța de apel nu s-a expus asupra faptului că, partea vătămată nu solicită restituirea imobilului, dar solicită restituirea sumei de 35 000 de lei, invocând că au fost înșelați, la fel, instanța de apel nu a elucidat nici faptul dacă inculpatul a transmis bani pentru casă, ținând cont de declarațiile părții vătămate Turculeț Evghenia, martorului Turculeț Victor, martorului Pastuhov Zinaida.

De asemenea, instanța de apel nu s-a expus asupra probelor prezentate și anume: procura eliberată pe numele Angelei Nichita din 03.12.2010, prin care ultima a fost împuternicită de Pastuhov Zinaida să îi reprezinte interesele inclusiv la înstrăinarea construcției locative cu nr. cadastral XXXXX, situată în XXXXX, pe când potrivit contractului de vânzare cumpărare din 30 mai 2011, în baza procurii menționate, a fost

înstrăinată construcția cu numărul cadastral XXXXX, care, conform recipisei scrise de Pastuhov Zinaida la 20.11.2002, se confirmă că ultima a vândut casa lui Turculeț Victor pentru suma de 10 000 de lei, în prezența martorilor Ardeleanu Anna și a Turculeț Elena.

Astfel, reieșind din probele puse la baza achitării inculpatului Turculeț Gheorghii în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fără a fi combătute în urma analizei în raport cu alte probe, în viziunea Colegiului penal lărgit concluziile instanței de apel cu privire la achitarea inculpatului, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, sunt incerte, lăsând loc de interpretări.

În circumstanțele expuse, Colegiul penal lărgit a conchis că instanța de apel, ignorând un cumul de probe administrate la dosar, a admis și a apreciat prioritar numai declarațiile inculpatului, care și au fost puse la baza hotărârii de achitare, expunându-se astfel doar asupra cărorva probe, fără o analiză în cumul a tuturor probelor prezentate de părți, neelucidând faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

14. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iunie 2021, a fost admis apelul declarat de avocatul Tîmbur Sergiu în numele inculpatului și a fost casată total sentința Judecătorei Ungheni, sediul Nisporeni din 29 septembrie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

A fost achitat Turculeț Gheorghii, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

A fost respinsă cererea părții vătămate Turculeț Evghenia privind încasarea prejudiciului material în sumă de 35 000 de lei.

A fost anulată măsura preventivă ținerea în stare de arest în privința lui Turculeț Gheorghii.

15. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că învinuirea înaintată inculpatului este întocmită conform prevederilor art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal, deși acuzatorul de stat în ședința instanței de apel nu și-a modificat învinuirea față de inculpat, totuși, a solicitat recunoașterea inculpatului vinovat, prin recalificarea prevederilor art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal în art. 190 alin. (1) Cod penal, luând în considerație modificările adoptate asupra acestui articol.

Conform prevederilor art. 190 alin. (1) Cod penal (în redacția Legii nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018), constituie infracțiune de escrocherie - fapta de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoase a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinat al încheierii actului juridic) nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.

Prin urmare, legiuitorul a introdus modificări în dispoziția alineatului (1) a art. 190 Cod penal prin substituirea textului „înșelăciune sau abuz de încredere” cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a

unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”, în așa mod fiind exclusă din dispoziția alineatului (2) litera c). Astfel, semnul calificativ „cu cauzarea de daune în proporții considerabile” a fost mutat de la lit. c) alin. (2) la alineatul (1).

Colegiul penal a invocat că potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Obiectul juridic nemijlocit al escrocheriei se compune din relațiile patrimoniale legate de ordinea de distribuire a bunurilor materiale în stat, relații care se referă la patrimoniu și la dreptul de proprietate.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 din Codul penal are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă constând din două acțiuni: a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, adică sustragerea lor; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înșelăciune sau abuz de încredere; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Remarcând specificul faptei prejudiciabile în contextul acestei infracțiuni, instanța de apel a reținut că aceasta lipsește în cazul din speță, deoarece inculpatul a dobândit casa de locuit de la proprietarul Pastuhov Zinaida și nu de la Turculeț Evghenia. Conform informației din dosarul cadastral al imobilului cu numărul cadastral XXXXX, imobilul în litigiu potrivit înscrierilor în registrul de evidență a gospodăriilor, la data de 22 noiembrie 2010 aparținea Zinaidei Pastuhov, la fel fiind înregistrat dreptul asupra construcțiilor la Oficiul Cadastral Teritorial Nisporeni la 17 decembrie 2010.

Astfel, dreptul de proprietate asupra bunului imobil a fost înregistrat după Pastuhov Zinaida, care a fost unicul subiect cu dreptul de a poseda, administra și dispune de bunul imobil.

Colegiul penal a mai indicat că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 aprilie 2014, a fost menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2013, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de Turculeț Victor împotriva Zinaidei Pastuhov și Elenei Turculeț cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare nr.1558 din 30 mai 2011, încheiat între Pastuhov Zinaida, reprezentată de Nichita Angela și Turculeț Elena, ca fiind ilegal. Conform actului judecătoresc irevocabil, instanța de recurs a reținut că în temeiul declarațiilor părților în proces și a înscrisului din 20 noiembrie 2002, Turculeț Victor a cumpărat de la Pastuhov Zinaida casa părinților ultimei, situată s. XXXXX, prețul fiind stabilit în mărime de 10 000 de lei, însă, Turculeț Victor nu și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunului imobil.

Astfel, instanța de apel a considerat că decizia menționată nu dovedește vina inculpatului Turculeț Gheorghii în fapta incriminată de organul de urmărire penală, deoarece în decizia instanței de ordin civil se indică despre faptul că Pastuhov Zinaida, chiar dacă a pretins lipsa consimțământului ultimei la încheierea

contractului de vânzare-cumpărare în litigiu, nu a intentat o acțiune civilă privind nulitatea actului juridic din 30 mai 2011, în temeiul lipsei consimțământului ca condiție de valabilitate a actului juridic.

În același timp, declarațiile Zinaidei Pastuhov din cadrul ședinței judiciare indică despre acordul Evgheniei Turculeț la perfectarea contractului de vânzare-cumpărare, la fel, probele cercetate și existența circumstanțelor la care s-a făcut referire, indică la lipsa faptei de escrocherie în acțiunile lui Turculeț Gheorghii.

Astfel, cu referire la învinuirea din rechizitoriu precum că, casa de locuit situată în satul XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX aparține părinților inculpatului Turculeț Evghenia și Turculeț Victor, Colegiul penal a constatat că, acuzatorul de stat eronat a stabilit dreptul de proprietate al părții vătămate asupra bunului imobil. În concluzie s-a menționat că, inculpatul în circumstanțele constatate, nu a comis sustragerea bunurilor din avutul Evgheniei Turculeț și Victor Turculeț, or aceștia nu sunt proprietari. Este de reținut că, transmiterea bunului în rezultatul încheierii contractului de vânzare cumpărare, în mod imperativ, este urmat de transmiterea dreptului de proprietate asupra lui, care include dreptul de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra acestui bun și care are loc o dată cu înregistrarea acestuia. În cazul speței, proprietarul bunului investit cu toate drepturile a fost Pastuhov Zinaida, care a avut posibilitatea să dispună de bunul imobil după bunul său plac, după cum și a fost constatat de către instanța de ordin civil, prin hotărârea irevocabilă sus menționată.

Prin urmare, Colegiul penal a considerat că în circumstanțele constatate se stabilește cu certitudine inexistența faptei infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatului, mai ales că declarațiile părții vătămate sunt combătute cert prin declarațiile martorului Pastuhov Zinaida, care a relatat că Turculeț Gheorghii a venit la ea și a solicitat perfectarea contractului, a fost acasă la domiciliul părinților Turculeț Victor și Evghenia, unde ultima i-a dat acordul să perfecteze documentele pe numele inculpatului, ulterior, împreună cu angajații de la cadastru s-au deplasat și au măsurat casa, după care au mers la notar, declarații care coroborează cu declarațiile martorului Nichita Angela.

În împrejurările date, Colegiul penal a conchis că soluția instanței de fond de condamnare a lui Turculeț Gheorghii în faptele incriminate este un eronată, circumstanță care duce la admiterea apelului declarat pe caz, cu casarea sentinței atacate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi privind achitarea inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, cu respingerea totodată a acțiunii civile înaintate de Turculeț Evghenia.

16. La 28 iulie 2021 acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Bălți – Elena Lisnic a declarat recurs ordinar prin care a solicitat, în temeiul prevăzut la pct. 6 alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare.

17. În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și motivarea acesteia contrazice dispozitivul hotărârii, astfel, a fost admisă o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția.

A indicat că sentința de achitare, în cazul în care nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, se adoptă atunci când faptele incriminate inculpatului nu au avut loc ori când consecințele invocate în învinuire s-au produs în urma acțiunilor persoanei căreia i s-a pricinuit dauna sau indiferent de voința cuiva, de exemplu cazul fortuit. Analizând decizia pronunțată de instanța de apel, se constată că inculpatul a fost achitat pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, însă, în partea descriptivă a deciziei au fost indicate concluzii din care rezultă și alt temei de achitare, de rând cu cel indicat în dispozitiv.

Astfel, acuzatorul a menționat că în descriptivul deciziei de achitare, instanța de apel a indicat un șir de concluzii cu ar fi „...inculpatul în circumstanțele constatate nu a comis sustragerea bunurilor din avutul lui Turculeț Evghenia și Turculeț Victor, or aceștia nu sunt proprietari... inculpatul a dobândit casa de locuit de la proprietarul Pastuhov Zinaida și nu de la Turculeț Evghenia”, ceea ce semnaleză temeiul de achitare prevăzut la pct. 3 alin. (1) art. 390 Cod de procedură penală – fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Recurentul consideră că, deși instanța de apel a conchis că inculpatul urmează a fi achitat de sub învinuirea înaintată din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, totuși, sunt constatate concluzii cu temeiuri de achitare diferite „inexistența faptei infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatului” și „fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii”, temeiuri prevăzute la art. 390 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală.

Pe cale de consecință, partea acuzării a invocat că, menționarea concomitentă a două temeiuri de achitare care se exclud unul pe altul, în aceeași hotărâre judecătorească, este o eroare de procedură, fapt ce semnaleză prezența temeiului pentru recurs „motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii”, prevăzut la pct. 6 alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

A mai indicat că, instanța de apel nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, deoarece nu a apreciat totalitatea probelor prezentate de acuzare întru confirmarea vinovăției inculpatului Turculeț Gheorghii în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, nu a supus unei analize obiective cumulul de probe, adus în susținerea învinuirii și le-a dat o apreciere greșită și selectivă, cu derogare de la prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Recurentul a declarat că instanța de apel nu și-a motivat eficient soluția privind respingerea probelor administrare de către acuzarea de stat. Mai mult, declarațiile inculpatului sunt contradictorii probelor prezentate de partea acuzării, or, acestea din urmă confirmă pe deplin învinuirea adusă.

Procurorul a notat că instanța de apel nu a audiat inculpatul în raport cu fapta incriminată. Conform jurisprudenței CtEDO, în cazul în care instanța de control reanalizează o cauză în fapt și în drept și studiază în ansamblu problema vinovăției sau nevinovăției, procedura nu are un caracter echitabil în lipsa aprecierii directe a declarației persoanei acuzate care susține că nu a comis actele calificate ca infracțiuni.

18. La 05 august 2021 partea vătămată Turculeț Evghenia a depus prin intermediul poștei electronice recurs ordinar, iar la 11 august 2021 a expediat recursul

prin intermediul oficiului poștal, în original, solicitând, fără a invoca vreun temei pentru recurs din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii civile, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie admisă, cu obligarea inculpatului să achite părinților Turculeț Evghenia și Turculeț Victor datoria în sumă de 35 000 de lei sau să fie întoarsă casa.

19. În motivarea cerințelor sale, recurenta a invocat că de către toate instanțele a fost dovedit că, casa de locuit din XXXXX a fost procurată de la Pastuhov Zinaida la data de 20 noiembrie 2002 de către părinții inculpatului, fapt confirmat și prin declarațiile martorului Ardeleanu Anna. Prin înșelăciune, Turculeț Gheorghii în anul 2011, știind că nu au fost perfectate actele de către părinții săi când au procurat casa, s-a dus la Pastuhov Zinaida și a perfectat actele pe numele soției Turculeț Elena.

A indicat că, dacă nu îngrijeau de casă până în prezent, nici urmă de casă nu era. Mai mult ca atât, Pastuhov Zinaida a confirmat că într-adevăr Turculeț Evghenia și Turculeț Victor au procurat casa în anul 2002, iar, Turculeț Gheorghii nu a achitat nimic pentru casă.

20. La 10 august 2021 și 13 august 2021, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, în adresa Procuraturii Generale, inculpatului Turculeț Gheorghii, avocatului Căuș Miroslav și părții vătămate Turculeț Evghenia a fost expediată copia de pe recursuri, cu solicitarea de a depune, în termen de 30 de zile, o referință privind opinia lor asupra recursurilor ordinare declarate de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Bălți – Elena Lisnic și partea vătămată Turculeț Evghenia (f.d. 98, 106 volumul II).

21. Referințe nu au fost depuse.

22. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție conchide că acestea sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate din următoarele considerente.

În speță se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursurile ordinare în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul declarat de partea vătămată Turculeț Evghenia, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens.

Circumstanțele enunțate denotă că recursul declarat de partea vătămată nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al părții vătămate cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurentă.

Or, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În continuare se reține că, potrivit textului recursului declarat de către acuzatorul de stat, recurentul invocă temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală, sub aspectele că: „hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul reține că motivele invocate de recurent în susținerea acestui temei de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei.

În corespundere cu art. 410 alin. (1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea sau respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției respective.

În speță, instanța de apel, judecând apelul declarat, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate atât de prima instanță cât și de însăși instanța de apel și conform materialelor din dosar, a casat sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni din 29 septembrie 2017 și a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care fost achitat Turculeț Gheorghii, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și a fost respinsă cererea părții vătămate Turculeț Evghenia privind încasarea prejudiciului material în sumă de 35 000 de lei.

Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și a concluzionat corect că în circumstanțele constatate se stabilește cu certitudine inexistența faptei infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatului, mai ales că

declarațiile părții vătămate sunt combătute cert prin declarațiile martorului Pastuhov Zinaida, care a relatat că Turculeț Gheorghii a venit la ea și a solicitat perfectarea contractului, a fost acasă la domiciliul părinților Turculeț Victor și Evghenia, unde ultima i-a dat acordul să perfecteze documentele pe numele inculpatului, ulterior, împreună cu angajații de la cadastru s-au deplasat și au măsurat casa, după care au mers la notar, declarații care coroborează cu declarațiile martorului Nichita Angela.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de către procuror în recurs precum că, deși instanța de apel a conchis că inculpatul urmează a fi achitat de sub învinuirea înaintată din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, totuși, în textul deciziei sunt constatate concluzii cu temeiuri de achitare diferite „inexistența faptei infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatului” și „fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii”.

Or, analizând conținutul deciziei recurate, Colegiul penal a reținut invocarea de către instanța de apel doar a unui singur temei de achitare a inculpatului și anume, temeiul prevăzut la art. 390 alin. (1) pct. 1 Cod de procedură penală – nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Cu referire la argumentul procurorului precum că instanța de apel nu a apreciat totalitatea probelor prezentate de acuzare întru confirmarea vinovăției inculpatului Turculeț Gheorghii în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, nu a supus unei analize obiective cumulul de probe, adus în susținerea învinuirii și le-a dat o apreciere greșită și selectivă, cu derogare de la prevederile art. 101 Cod de procedură penală, instanța de recurs menționează că la examinarea cauzei, instanța de apel a respectat prevederile art. 101, 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată s-a pronunțat argumentat asupra faptului de ce respinge probele la care a făcut trimitere acuzatorul și instanța de fond și puse la baza sentinței de condamnare, iar, decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția de achitare a lui Turculeț Gheorghii, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fără a comite vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea și corectitudinea deciziei contestate.

Procurorul a mai invocat în recurs că instanța de apel nu a audiat inculpatul în raport cu fapta incriminată. În acest sens, Colegiul reține prevederile art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță. Mai mult ca atât, în ședința de judecată a instanței de apel, procurorul Elena Lisnic a declarat că, consideră posibilă examinarea cauzei în lipsa inculpatului, ținând cont și de gravitatea infracțiunii.

Totodată, cu referire la solicitarea părții vătămate din recursul ordinar depus, cu privire la admiterea acțiunii civile, instanța de recurs menționează că potrivit art. 387 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, în cazul când se dă o sentință de achitare, instanța respinge acțiunea civilă dacă nu s-a constatat existența faptei incriminate sau fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În consecință, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurenți ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele

contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursurile declarate sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate.

23. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Bălți – Elena Lisnic și partea vătămată Turculeț Evghenia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iunie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Turculeț Gheorghii XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 02 decembrie 2021.

Președinte

Dumitru Mardari

Judecători

Galina Stratulat

Mariana Pitic